

Kwaliteitsvol evalueren in een dual leertraject

Gunther Reijnaers - Els Janssens

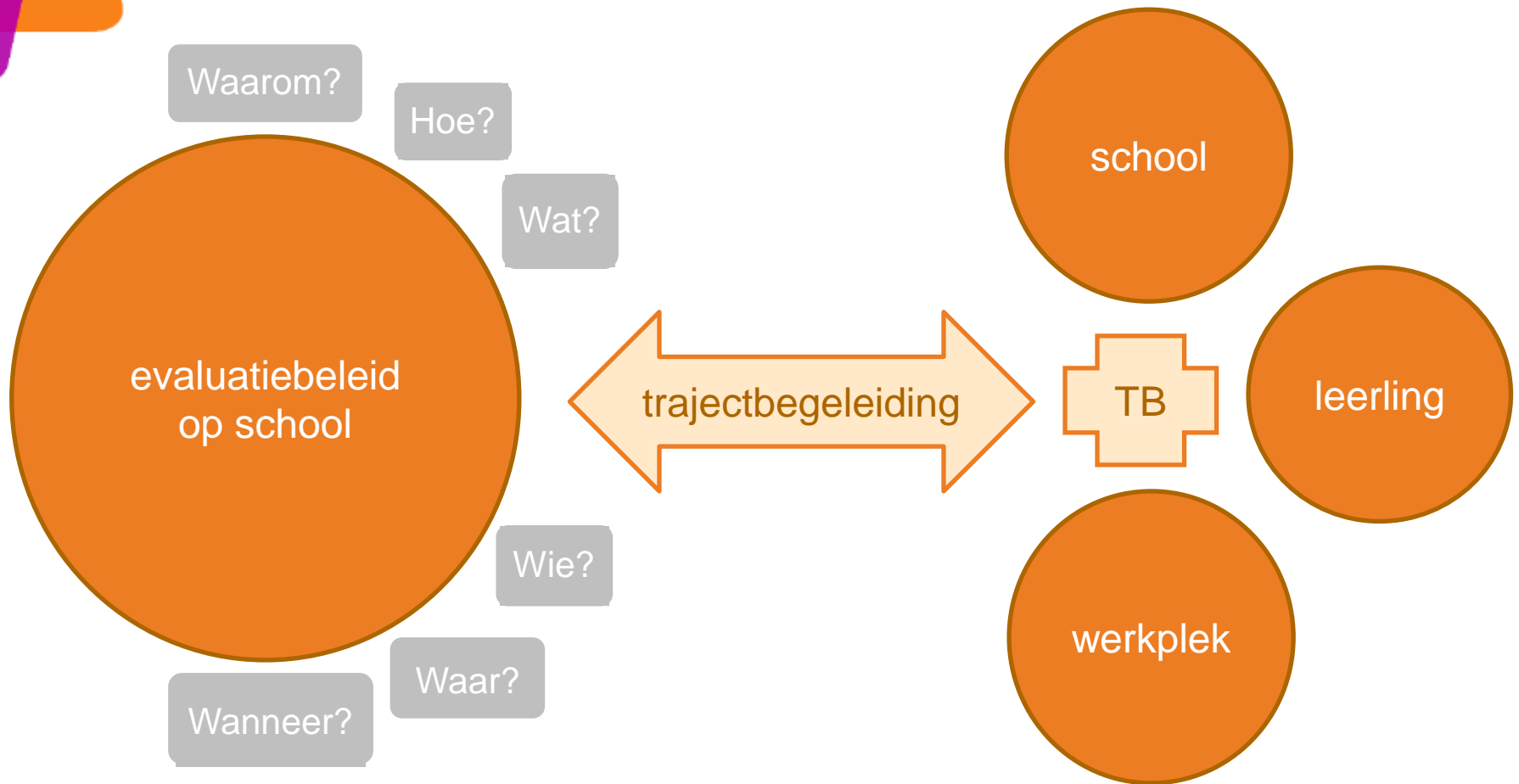
Inspiratiedag dual leren
17 november 2022

Specifieke aandachtspunten bij evaluatie van het duaal leertraject

Taak/rol trajectbegeleider

Kwaliteitsvolle evaluatie

Het Referentiekader OnderwijsKwaliteit (ROK) als kwaliteitskader voor evaluatie

referentiekader

Kwaliteitsverwachting O1
 Het schoolteam geeft de leerlingen adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelproces.

Kwaliteitsverwachting O2
 Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.

Resultaten en effecten	
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij

Ontwikkelingsdoelen	
Doelen	
D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.
D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.
D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.
D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.

B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.

Personeels- en professionaliseringbeleid	
BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.

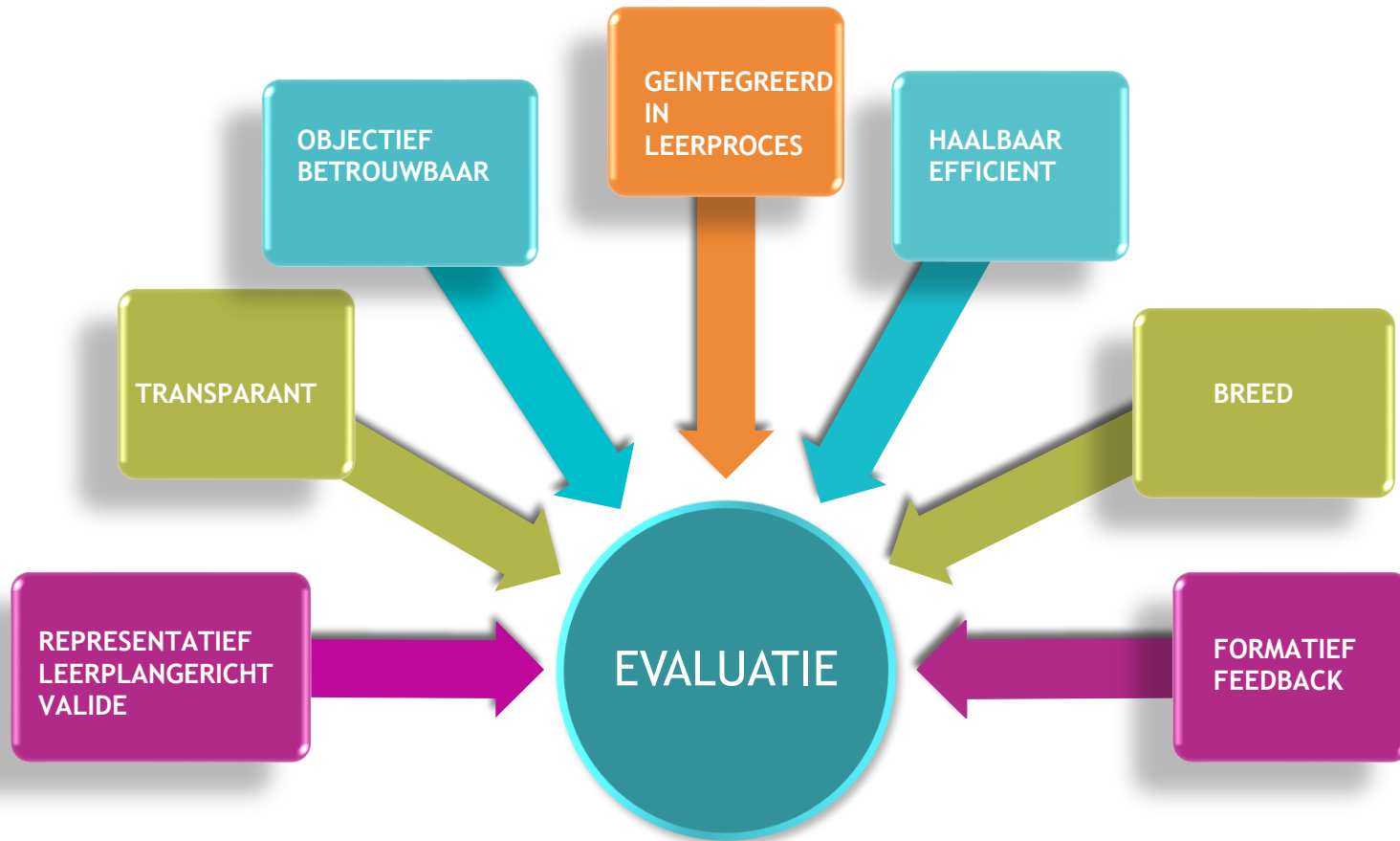
Opvolging	
O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelproces.
O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

Financieel en materieel beleid	
BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.

Kwaliteitsverwachting D4
 Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.

Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Pijlers voor een kwaliteitsvolle leerlingenevaluatie

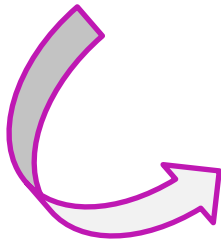

Evaluatie van leerplandoelen

*Pijler:
leerplangericht
representatief en valide*

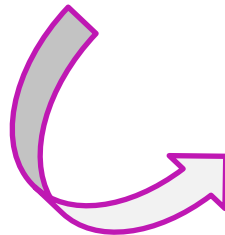
Leerplan
(standaardtraject)

- leerplandoelen concretiseren
- leerlijn
- noden leerling en context werkplek
- wie doet wat, waar, wanneer?

Individueel
opleidingsplan

- activiteiten/competenties clusteren?
- evaluatiecriteria?
- evaluatietools?
- wanneer evalueren?
- wie evalueert?

Evaluatie

Pijler:
leerplangericht
representatief en valide

evaluatie op werkplek + evaluatie op school: **SAMEN** evalueren

- afgestemd op te bereiken leerplandoelen?
- aangepast aan handelingswerkwoord?
- alle leerplandoelen evenwichtig - correcte weerspiegeling leerinhoud/leerdoelen ?
- representatief beeld waar de leerling staat?

*Voorbeeld reflectiedocument:
leerplangericht
representatief en valide*

1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	nvt
De competenties/activiteiten die geëvalueerd worden zijn(eventueel geclusterde) competenties/activiteiten uit het individueel opleidingsplan. Zij zijn dus gelinkt aan een leerplandoel .					
De leerkracht en mentor zorgen er samen voor dat alle vooropgestelde leerplandoelen in een evenwichtige verhouding geëvalueerd worden.					
De leerkracht en mentor evalueren voor elke doelstelling wat de leerling moet kennen en kunnen (handelingswerkwoord in leerplandoel is richtinggevend).					
De leerkracht en mentor overleggen met de leerling welke competenties op het einde van een periode geëvalueerd worden en wat verwacht wordt, rekening houdend met de beginsituatie en specifieke afspraken ter ondersteuning van de leerling.					
Met ondersteuning van het individueel opleidingsplan stemmen leerkrachten en mentor de evaluatie van het leertraject op school en op de werkplek op elkaar af. Het is duidelijk welke doelen op de werkplek en welke doelen op school geëvalueerd worden zodat de evaluatie op school samen met de evaluatie op de werkplek een representatief beeld geeft waar de leerling staat.					

Breed evalueren

*Pijler:
Breed evalueren*

aandacht voor totaalbeeld leerling
proces, taak, zelfregulatie

gerichte observatie,
presentatie,
zelfreflectie via
portfolio, feedbackagenda,
reflectiefiches, bevragingen
over het leerproces...

evaluatie mentor, lkr, lln,
zo authentiek mogelijke
context,...

Portfolio

= verzameling van materialen en reflecties die het leren van een leerling in kaart brengt.

Voorbeeld
portfolio
reflectiefiche

Leerling voorbereiden op de start van een duaal leertraject

ondersteunen bij
zoeken erkende
werkplek

- bestaand netwerk
- werkplek databanken, sectorale databanken, VDAB

werkplek leren
kennen

- informatie over bedrijf opzoeken
- bedrijfsdocumenten bespreken

eerste contact met
werkplek
voorbereiden

- intakegesprek voorbereiden

Reflectiefiche na intakegesprek

Voorbeeld

bedrijf: datum:

Items				sterke punten - werkpunten- concrete tips
zoeken werkplek, afspraak maken,... <i>(zelfstandig werken-initiatief)</i>				
kennis van de werkplek				
taal <i>(gepast communiceren)</i>				
voorkomen, houding <i>(gepast communiceren)</i>				
interesse <i>(positieve leeroriëntatie -leergierigheid)</i>				
motivatie <i>(positieve keuze voor beroep)</i>				
?				

In de praktijk...

**Duaal
leren**

Valkuil evaluatiebeleid

Begin niet met wat wil ik, wat hebben wij ter beschikking van tools,...

Rapporteren \neq evalueren

Waarom? Door de evaluatie kunnen de leerlingen zelf reflecteren over hun sterktes en zwaktes. Wat hebben ze nodig om te groeien?

Hoe? Hoe kunnen wij ertoe komen dat de leerling zelf zijn traject in eigen handen neemt?

Wat? Weten de leerlingen perfect waar ze staan, welke doelen ze moeten behalen en wat ze nog nodig hebben om in hun opleiding te slagen?

Enkele vragen die wij ons moeten stellen

wie evalueert er?

Welk niveau van doelen wil je evalueren?

Met wat wil je evalueren? Cijfers? Schalen?
Rubrics? Waarom?

Is er een verschil tussen evaluaties? Tussentijds
vs eindoordeel?

Hoe vaak wil je evalueren?

Eerste werkplekbezoek

		Werk	School
LPD 7	De leerlingen berekenen, meten en wegen in functie van een bereiding de juiste hoeveelheden af op basis van een productiefiche.	x	
	De leerlingen besteden hierbij aandacht aan het nauwkeurig afwegen of meten met behulp van weeg- en meettoestellen.	x	
	Je kan leerlingen ook leren hoeveelheden inschatten zodat ze vertrouwd raken met een juiste portionering per persoon of productiefiche. Bv gewicht van 1 gemiddelde appel, ajuin ...	x	
	De leerlingen oefenen in functionele rekenvaardigheden aan de hand van de bereidingsfiche: omzetten van stuk naar gewicht, omrekenen van productiefiches naar een andere productiehoeveelheid. Leerlingen kunnen hierbij gebruik maken van omrekentabellen (bv. liter – dl -cl -ml) of een rekenblad.		x

- Dynamisch werkdocument
- Individueel opleidingsplan
- De leerplandoelstelling is het hoofddoel
- De wenken zijn een hulpmiddel om het doel te bereiken

Evaluatie

 Schooljaar 2022-2023		datum 1																									
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> CODE in te vullen W: praktijkopdracht tijdens werkplekleren </div>		Werk	School	Evaluatieperiode 1		Evaluatieperiode 2		Evaluatieperiode 3		Evaluatieperiode 4		Evaluatieperiode 5		Evaluatieperiode 6		Evaluatieperiode 1		Evaluatieperiode 2		Evaluatieperiode 3		Evaluatieperiode 4		Evaluatieperiode 5		Evaluatieperiode 6	
				1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
NR	code:																										
LPD 7	De leerlingen berekenen, meten en wegen in functie van een bereiding de juiste hoeveelheden af op basis van een productiefiche.	x															0										
	De leerlingen besteden hierbij aandacht aan het nauwkeurig afwegen of meten met behulp van weeg- en meettoestellen.	x															0										
	Je kan leerlingen ook leren hoeveelheden inschatten zodat ze vertrouwd raken met een juiste portionering per persoon of productiefiche. Bv gewicht van 1 gemiddelde appel, ajuin ...	x															0										
	De leerlingen oefenen in functionele rekenvaardigheden aan de hand van de bereidingsfiche: omzetten van stuk naar gewicht, omrekenen van productiefiches naar een andere producthoeveelheid. Leerlingen kunnen hierbij gebruik maken van omrekenstabellen (bv. liter - dl - cl - ml) of een rekenblad.		x														0										

- 6 evaluatieperiodes
- Beheersbaar
- Motivatie naar de leerling

Evaluatie soft skills

Evaluatie Soft Skills - TRIMESTER 1

voldoet (V) / voldoet niet (N)

	Evaluatie 1			Evaluatie 2			Afspraken om werkpunten te verbeteren
	V	T	N	V	T	N	
Respectvol handelen							
- Voorkomen (kleding, houding)							
- Aanwezigheid							
- Stiptheid (op tijd komen, deadlines en werkuren respecteren)							
- Werken in teamverband (efficiënt samenwerken, aanwijzingen opvolgen, anderen helpen, informatie uitwisselen)							
- Afspraken naleven (verwittigen bij ziekte-doktersbriefje, afspraken gemaakt in het team)							
- Gepast communiceren (beleefd en respectvol reageren, durft vragen stellen)							
Professioneel handelen							
- Resultaatsgericht werken (weet wat er verwacht wordt, blijft werken tot taak is afgewerkt, goed werktempo)							
- Doorzettingsvermogen							
- Concentratie							
- Respect voor materiaal (ordelijk werken, opruimen)							
- Aanvaarden van opdrachten							
- Zelfstandig werken/zelfredzaamheid							

- De werkgevers en school vinden de soft skills heel erg belangrijk

Leerling actief betrekken: groei in zelfstandigheid

- Elke eerste les na het werkplekleren start met een kort gesprek
- 2de graad veel begeleiding nodig
- 3de graad al veel zelfstandiger (portfolio)
- 7de moeten zelf een dagboek bijhouden, met hun prestaties op het werk

Procesevaluatie

- 1x per trimester procesevaluatie
- Zelfevaluatie onder begeleiding AV
- Bespreking sterktes + uitdagingen
- Aanpak, afspraken maken

Mentor @ school

Haalbaar en efficiënt?

- Welke evaluatie- en rapporteringstools?
- Hoeveel tijd?
- Voldoende leerkansen?
- Niet te omvangrijk en gedetailleerd?
- Voldoende relevante informatie?

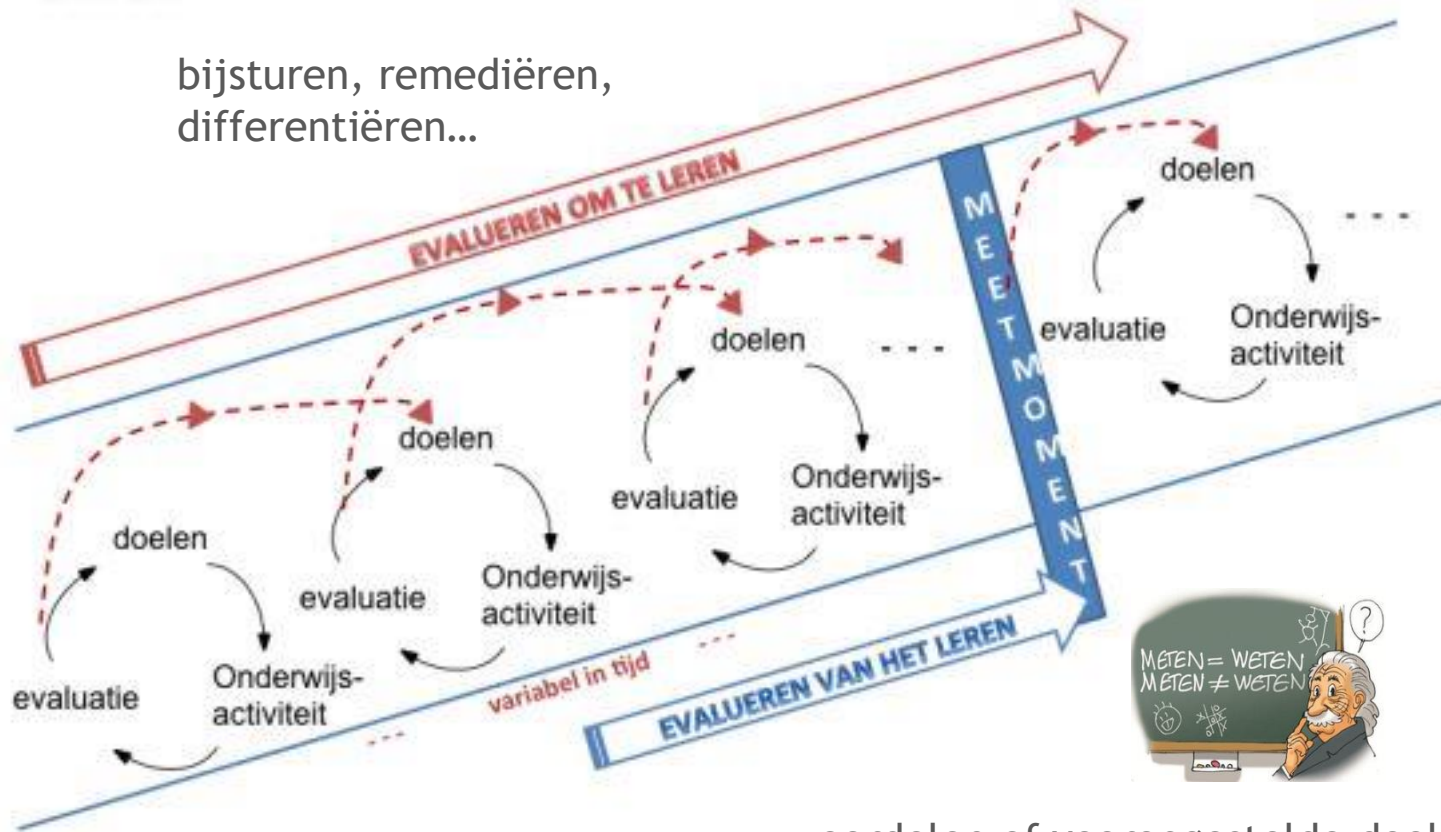

Evaluatie geïntegreerd in het leerproces

Pijler:
geïntegreerd in
het leerproces

bijsturen, remediëren,
differentiëren...

oordelen of vooropgestelde doelen
behaald zijn

Reflectie:
geïntegreerd in het
leerproces

1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	nvt
Evaluatie komt bij de start (beginsituatie), tijdens (begeleiding) en op het einde (resultaatbepaling) van het leertraject op de werkplek en/of op school aan bod.					
Leerkracht en mentor zorgen dat de evaluatie van activiteiten/competenties in de lijn ligt met de manier waarop de leerling de competenties aangeleerd en ingeoeffend heeft op de werkplek en/of op school.					
Leerkracht en mentor gebruiken gelegenheden tijdens de les/werkplekcomponent om de competenties van de leerling te observeren of te bevragen en bij te sturen .					
Leerkrachten en mentor geven door middel van feedback aan waar de leerling staat en wat hij/zij goed kan. Van daaruit wordt de link gelegd naar de domeinen waar het nog minder goed gaat, wat de leerling moet doen om zijn/haar leerproces bij te sturen .					

Formatieve evaluatie en feedback

Feedbackkader: vier feedbackvragen

*Pijler:
formatief
feedback*

Reflectie: formatief feedback

1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing

1

2

3

4

nvt

De **feedback** die leerkrachten en mentor geven, is ontwikkelingsgericht:

- duidelijk
- constructief
- motiverend

Leerkrachten en mentor gebruiken de evaluatiegegevens om het instructie- en onderwijsproces bij te sturen in functie van de lesdoelen die bereikt moeten worden. Dit wordt gedeeld met de leerling: **feed-up**

De feedback van de leerkrachten en mentor geeft een duidelijk beeld van wat de leerling/de mentor/de leerkracht moet doen om het leerproces bij te sturen.

- De leerling weet welke stappen er gezet moeten worden (**feed forward**)
- De leerling weet hoe hij/zij dat best doet (**take-up**)

Transparantie

Reflectie: transparant

1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	nvt
De leerkracht bespreekt met de mentor tijdens de planning van de evaluatie onder welke vorm de evaluatie zal plaatsvinden (observatie op de werkplek, portfolio, presentatie, proef,...). De leerling krijg hierover vooraf informatie.					
De leerkracht maakt met de mentor afspraken over het gewicht van een activiteit in de eindbeoordeling. De leerling krijgt hierover informatie voor of tijdens de evaluatie.					
De leerkracht en mentor bespreken vooraf met de leerling wat zij verwachten op het einde van een bepaalde periode: proces (aanpak, opbouw, strategieën) en eindresultaat (kennen en kunnen). Leerkracht en mentor stemmen de evaluatiecriteria die gebruikt worden op school en op de werkplek op elkaar af. Ze delen aan de leerling mee waar ze tijdens de evaluatie op zullen letten.					
Zowel leerkracht als mentor geven vooraf aan de leerling voorbeelden van goede en slechte evaluaties (voorbeelden van goede/slechte uitvoering van een activiteit, een goed/slecht verslag, ,...).					

Objectief - betrouwbaar

*Reflectie:
objectief en
betrouwbaar*

1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	nvt
De leerling krijgt voldoende kansen op de werkplek en op school om de beoogde vaardigheden te beheersen, kennis en inzicht te verwerven en om te groeien in de voorgestelde attitudes.					
Leerkracht en mentor maken afspraken over beoordelingscriteria, observatie- en beoordelingsschema's zodat vergelijkbare prestaties op school en op de werkplek op dezelfde manier beoordeeld worden.					
De leerkracht en/of mentor gebruiken eenvoudige en heldere instructietaal . Zij controleren vooraf of de leerling begrepen heeft wat hij/zij moet doen.					

Meer lezen?

- [Webpagina duaal leren KathOndVla](#)
- [Reflectiedocument 'Kwaliteitsvol evalueren'](#)
- [Omzendbrief Duaal leren en aanloopfase](#)

fb.com/KatholiekOnderwijsVlaanderen

linkedin.com/company/katholiekonderwijsvlaanderen

twitter.com/KathOndVla
twitter.com/BoeveLieven

instagram.com/kathondvla